

Nagyváradai Estilap

A szerkesztésért felelős:
MARTON MANO, főszerkesztő

Kiadóhivatal Hegedűs Hirlapiroda
Szerkesztőség Károly herceg (Szállási Dezső)-utca 6.

Eftimiu távozásakor...

— A nagyváradai színház az enyém, azzal kizárólag én rendelkezem! — mondotta két hónappal ezelőtt Victor Eftimiu, akinek lemondását elfogadta a kultuszminiszter. Mi már akkor is megjósoltuk azt, hogy ezek a diktatóri szavak a váradai színház végzetét jelentik. Mert nem született meg a világra olyan zseniális színidirektor, aki egy színházat pártoló közönség nélkül, nyugodt lélekkel a magáénak mondhatott volna.

A középkori fejedelmek és feudális magurak megengedhették maguknak azt a féltőzést, hogy házi színházat tartsanak fenn. Nem volt szükségük fizető közönségre. Minden színész egyedül csak neki játszott, a világ legnagyobb művészei számukra irhatták meg a legszebb operákat és szemképrázoló baletteteket hozhattak színre annyi költséggel, amennyit tizezer jobbágy egy esztendei keserves munkája sem tudott fedezni.

Victor Eftimiu súlyos tévedése az volt, hogy nem vette észre az idők múlását. Ma már a színház nem arisztokrata látványosság és a jobbágyok nem azért izzadnak vért, hogy keservesen megfizetett adójukból mecénások számára színházat lehessen fenntartani. A színház sohasem volt Eftimiué. Sajnos, nem volt senkié sem. Még azé a publikumé sem, amely rendes körülmények között, békés napokban és produktív munka után szükségét érezhette volna a művészi, decens szórakozásnak, a nemesebb élvezeteknek. Eftimiu rotációs rendszere azonban még akkor is megbukott volna, ha normális időket élünk, mert erőszakos volt, mert nem a nép lelki szükségletéből eredt.

Eftimiu bukása magával rántotta a magyar színészetet is. A válság a nyakunkba zúdult és most nem alaptalan siránkozással verik félre a ha-

rangot a színház fölött. A legkilátástalanabb és a legszomorúbb jövő előtt állunk és magunk sem tudjuk, hogy lehetne a bajon segíteni. Két hónap hibáját esztendőkön keresztül nem lehet helyrehozni és hiába lesznek jó előadások,

hiába emelkedik a színvétel, a színházától mesterségesen elszoktatott publikumot nagyon nehéz most már visszaszerelni. Ezt köszönhetjük Eftimiu-nak és ne csodálkozzék azon, ha nem vagyunk halál-sak érte.

Nagyobb visszleszámitolási hitelt ígér a jegybank kormányzója

A kamatlábat nem lehet maximálni — Értekezlet a Banca Nationalában

— Bukaresti tud. távirata —

A Banca Naionalában tegnap értekezletre ültek össze a bukaresti és vidéki bankok reprezentánsai. Az értekezleten Dimitriu Burileanu, a jegybank kormányzója elnökölt és jelen voltak Oscar Kiriacescu-val az élén a Banca Nationala összes igazgatói.

Burileanu bankkormányzó nyitotta meg az értekezletet.

— Olyan intézkedésekre készsülök — mondotta Burileanu — amelyek a Banca Nationala által

eddig nyújtott hitelalapok kiszélesbítését célozzák.

Tervben vannak olyan intézkedések is, amelyeknek a célja az, hogy

a hitelnyújtás feltételeit szabályozzák.

Azért hívtam tehát ide önöket, hogy halljam véleményüket, főleg arra nézve,

hogyan lehetne a kamatok jelentékeny csökkenését elérni?

— Beláthatják, — folytatta Burileanu, — hogy a kamatláb annyira emelkedett, hogy az már

tűrhetetlen,

ezért a Banca Nationalának joga van önökhöz fordulni, hogy segítsenek a helyzet megváltoztatásában.

Burileanu beszédére N. P. Stefanescu, a Banca Romaneasca igazgatója válaszolt.

Nem hiszi, hogy a mostani idő alkalmas volna a kamatláb maximálására.

Lapedatu János, volt pénzügyminiszter az erdélyi

bankok helyzetét ismertette. Elmondotta, hogy itt nem annyira hitelválság van, mint inkább

a fogyasztásnak, termelésnek van krízise.

Ezután még többen szóltak hozzá a kérdéshez és a következő konklúziókra jutottak:

1. Stabilizálni kell a lejt.

2. A Banca Nationalának álljon rendelkezésére elegendő hitel, amit folyósíthat.

3. Észszerű és igazságos normát állapítsanak meg a visszleszámitolási hitel elosztására.

4. A Banca Nationala és az állam teremtsenek egy alapot, amellyel garantálják a bankok által a külföldön felvett rövidlejáratú kölcsönöket.

5. Szállítsák le az adókat.

Az értekezletet legközelebb folytatják.

Lapedatu kultuszminiszter Nagyváradra érkezett

Lapedatu Sándor kultuszminiszter ma reggel 8 órakor megérkezett Nagyváradra. Az állomáson Lobontiu Emil dr. volt prefektus, Tempelean Dezső prefektus és Egry Gergely dr. polgármester fogadták.

A kultuszminiszter látoga-

tása a legutóbbi nagyváradai eseményekkel van kapcsolatban. Meg akarja szemlélteni közvetlenül a rombolásokat és intézkedni fog a károk megtérítése iránt.

A miniszter intenciója szerint mindenekelőtt a hitközségeket ért károkat fizetik meg.

A templomokban természetesen sok olyan érték is pusztult el, amely egyelőre fel sem becsülhető, mert mint műkincs, külön elbírálás alá esik. Ezért ezeknek a rendkívüli értékek bíró tárgyaknak felbecsülését később végzik el. — Egyelőre csak a közvetlenül megbecsülhető károkat térítik meg.

A miniszter a két hitközség vezetőit és főabbjait, már reggel 9 órára magához kéréte, azonban közbejött események folytán később arra kérte őket, hogy csak

delelőtt 11 órakor újból jelenjenek meg nála,

amikor is a tárgyalásokat lefolytatják.

Információnk szerint a miniszter

magával hozott egy ötmillió lejes kiutalást

és ezt akarja átadni kárpótlásként, hogy ebből az összegből a megrongált zsidótemplomok helyreállításához már is hozzákezdhessenek.

1928 február 15-ig

felülggesztik az adóvégrehajtásokat

A pénzügyminiszter ma táviratot küldött a Kereskedelmi Csarnoknak, amelyet arról értesít, hogy az iparkamara intervenciója folytán 352.312. számú táviratával utasította a pénzügyigazgatóságot az adóvégrehajtások 1928 február 15-ig való felülggesztésére.

**Ma este
9 órakor**

**Helge
Lindberg
koncertje
a Filmpalaceban**

Jegyek a Hegedüs Hirlap-
irodában kaphatók.

Jelentkezik egy károsult

A cégtáblámat nem szakították le, portáloimat nem törték össze, áruimat nem hurcolták szét, mégis kárt vallottam. És vallok, és vallani fogok, isten tudja meddig. Hol a hivatal, hol a bizottság, amelynek jelentsem?

Most nem érzem mindjárt az első napon. Az ember szociális lény, a szeszélyesen tört üvegcserepek szívenszurtak, boltjuk ajtajában tanácsalankodó emberek kinjárt átvallaltam, fűtött az Embert ért szörnyű sércsem, magamra nem gondoltam.

Csak, mikor a város kezdte „felvenni a rendes képét” s elláták ideiglenes kötéssel az ablakokat, az áru- és pénzcseré megindult, akkor eszméltem fel, hogy: ideje nekem is hazamenni, boltot kinyitni, folytatni a régi mesterséget. És akkor döbbsentem rá erre a déja vu-re, hogy: volt, nincs, slussz, elvégeztem. A boltommal s a portékámmal együtt semmik lettünk, pusztá levegő. Kész rohögés lett volna. Üvegcserepvarosban az emberek elé állni: „Tessék hamvas aperszűket venni, édes konferanszot, friss erdélyi lexikont!”

Hát miye volt magának! Ripakodtam rá egy valaki, mikor panaszkodtam, hogy engem tönkretett ez a dolog. És értelmetlenül nézett rám, mikor azt feleltem: „Bátorságom volt.”

Bátorságom volt. Volt bátorságom az emberek elé állni és vindikálni a szellemi életjogát. Ezt a bátorságot vesztettem el. S bár nem mondom hogy magam is érzem a fölöslegességemet, de az emberek arca nem hagy kétséget felőle, hogy a számukra fölösleges vagyok. A szabad szellemi foglalkozások szédítő vereséget szenvedtek megint.

No jó: győzelmekhez nem is szokhattak hozzá valami nagyon. S a örökségességük kérdése a jó időkben is inkább csak függőben tartatott. Igaz. De legalább — függőben volt. Nem lett végérvényesen megválaszolva, ilyen kategorikusan.

Ugy stikében — eddig sem kellettünk senkinek. De most már nincs regard, szemtől szembe is: nem kellünk! Az élet felveszi rendes képét és mi — mehetünk.

Osvát Kálmán.

Huszerlők, zsirbódónok legolcsóbbak RUN vaskereskedőnél

Tizenkétezer beadvány fekszik elintézetlenül a nagyváradai telekkönyvi hivatalban

EGY EZRELEK GYORSÍTÁSI ILLETÉKET KELL FIZETNI KÉT HÉT ÓTA, MÉGIS CSAK HATROM ÉV MULVA KERÜLHET SOK A BEJEGYZÉSRE

A törvényszék épületében, földszint jobbra ahogy az ember belép, van a nagyváradai telekkönyvi hivatal. Ez az intézmény a regátban ismeretlen ugyan, de az unifikálás még nem törölte el. Minden fejlett judikaturájú országban egyformán rendkívül fontos a telekkönyv. Ami természetes is, az ingatlan magántulajdont erőteljesen körülbástyázza és megnehezíti, formáságaival esetleg nélküle könnyebben végrehajtható törvényellenes akciókat.

A sok évtizedes nagyváradai telekkönyvvezetés, különböző hibák folytán már évek óta vigasztalan harcot folytat, hogy meg tudjon felelni rendeltetése követelményeinek. Egymással ellentmondó rendelkezések, majd munkaerő hiányában a járásbíróság kebelében működő telekkönyvi hivatal fokozatosan romlott le, míg a mai színvonalára süllyedt.

A helyzet feljavítása érdekében legutóbb elrendelték, hogy a legújabb beadványok után egy ezreléket kell leróni bélyegben, gyorsítási illeték címén. Például, ha valaki hatszázezer lei kölcsönt akar betábláztatni, úgy hatszáz lejes bélyeget kell ragasztania a kérvényre. Mióta ez az új rend áll fent — mindössze néhány hete, — a telekkönyvhöz beosztott törvényszéki tisztviselők délután is dolgoznak, hogy elintézhessék a rendkívüli restanciát.

Nem kevésebb, mint tizenkétezer akta fekszik elintézetlenül a telekkönyvi hivatal polcain.

Jelenleg az 1925-ös esztendőnél tartanak a tisztviselők, de a mai munkateljesítmény mellett is legalább három évbe telik, míg a felgyűlt és közben beérkező beadványokat annak rendje és módja szerint bevezetik.

Hogy a telekkönyvi rendtelenség és rendszertelenség milyen veszélyeket rejt magában, arra felesleges jobban rámutatunk, mint ha megírjuk azt a különben köztudomásu tény, hogy ma tájé-

kozódást csak a telekkönyvben ceruzával odavetett széljegyzetek szolgálnak. Egy ilyen, ceruzával odavetett megjegyzés könnyen el is mosódhat, ha már egyéb veszélyeket nem veszünk figyelembe. A tulajdonjogi változások, bekelezések fontosságához mérten úgy a nagyközönség, mint az ügy-

védi kar szeretne odahatni, hogy legalább meggyorsítsák a telekkönyvek rendbehozását. Erre a legújabb illeték anyagilag módot kellene, hogy nyújtson, merthízen napi 2—3000 lejre tehető az az összeg, amely ezen a címen Nagyváradon az állampénztárba befolyik.

SPORT

Románia minden sportágban képviselteti magát az amsterdami olimpiáson

A Román Olimpiai Bizottság a napokban tartott ülésén elhatározta, hogy a román színek minden sportágban képviselteti az amsterdami olimpiáson.

Itt említjük meg, hogy Couber-tin báró, az olimpiai játékok megalapítója szerint az olimpiász

nem szolgálja azt a célt, amire szánták,

mert a tönkcsport helyett egyéneket favorizál. Így egy kis állam, melynek egy Nurmija van, minden pálmát elragad.

TEMESVÁRON RENDEZIK ROMÁNIA ORSZAGOS BIRKOZÓ BAJNOKSÁGÁT

Vasárnap délután bonyolítják le Románia ez évi birkozó bajnokságát a TAC rendezésében. A versenyen, minden valószínűség szerint a nagyváradai birkozók is indulnak.

A KARACSONYI ÜNNEPEK ALATT TENNISZVERSENY LESZ NAGYVÁRADON

A nagyváradai fedett tenniszpályán, amely a maga nemében egyedülálló egész Erdélyben, karácsonykor tenisz verseny lesz. A versenyen csakis első klasszisú játékosok indulnak.

A Nac sakkosztályának legkiválóbb tagja eltávozik Nagyváradról. Érzékeny veszteség éri a Nac fiatal sakkozó gárdáját, Rosenberg Dávid távozásával. Rosenberg Dávid nevét már a város határain túl is jól ismerik. A multkorában lefolyt temesvári sakkversenyen szenzációs eredményeket ért el: szép küzdelem után megverte Románia egyik legjobb játékosát, a temesvári sakkör elnökét. Rosenberg tanulmányainak folytatása végett a napokban Antwerpenbe utazik.

Meinl

új termésű **ledei**
színre, izre
utolérhetően

Wurst

cégnél, Rag Ferdinand

**Wallerstein
butorok**

detail eladás engros árban

Mozgókínházak műsora

Apolló-Filmszínház

Ma pénteken
5, 7 és 9 órakor

A diadalmas Strauss-operett

**BUCSU-
keringő**

A főszereplők:

Suzy Vernon, Liane Haid és
Willy Fritsch

Filmpalace

Sas-palota

Ma 5, 7 és 9 órakor

Az első román film

**A ketiös kereszi
legendája**

7 felvonás
egy román falu életéből
Főszerepben: Manolescu

9 órakor a nagyteremben

**Helge Lindberg
énekel**

Heyman-Szinkör

Ma, 5, 7 és 9 órakor

PREMIER

**Aki a szülőt
megtagadja**

vagy a

Két világ

Rudolf Schildkraut
jubiláris filmje

Szörme Mikádó
Városi bunda
Börkabát
MENDEL
férfi és fiuruha
áruház
Bul. Reg. Ferd 3.

A Jzigligeti Társaság

december 18-án, vasár-
nap délelőtt 11 órakor, a
Katholikus Kőr termében

VAJDA JÁNOS MATINÉT
rendez,

a költő születésének százéves év-
fordulója alkalmából.

Műsor:

1. Kerner: „Ne ölj!” Előadja a
Gutenberg Dalkör. Karnagy: And-
rási Ede.
 2. Vajda Jánosról emlékbeszé-
det tart dr. Szombach Gotthard
prem. tanár, a társaság titkára.
 3. Fischer Margit zongoramű-
vész, zongoraszólója: Liszt Lie-
bes traum.
 4. Vajda János reprezentatív
verseiből szaval Benes Ilona szin-
művész.
 5. Tabéry Géza alelnök felol-
vassa Kajetan című elbeszélését.
 6. Dr. Möriz Ernő r. tag újabb
verseiből olvas fel.
 7. Gaál: A szerelem. Előadja a
Gutenberg Dalkör.
- Belépő díj nincs. Adományokat
elfogad a társaság pénztárosa.

Régi nagyvárad
lakó, aki 30 év alatt
kétszer változtatta
lakását és a Cudalbu-
lörvény folytán 15 év után
kénytelen átadni családi
lészkét házigazdájának,
keres 3 vagy 4
szobás

egészséges, modern lakást
a központban májusra,
esetleg előbbre.

Címe a kiadóhivatalban.

Mérték után készi-
tünk 5 havi részletre a
legjobb minőségű angol
szövegeinkből s a legni-
valóbb kivitelben férfi
és női kabátokat, férfi
öltönyt. Árunk utolér-
hetetlenek. TEXTIL CEN-
TRALA Bul. Reg. Ferd-
nand 18.

Legelegánsabb

WIMPASSING
hó- és sárcipő

Huszonötezer ember kap kegyelmet

Az új amnesztia-törvény érdekes rendelkezései

— Bukaresti tud. távirata —

A parlament mindkét háza
tudvalevően megszavazta a
kormány által benyújtott am-
nesztia-törvényjavaslatot. Az
új törvény elsősorban azok-
nak ad közkegyelmet, akik
Románia 1916—1917-es had-
járatában vettek részt a katonai
törvénykönyv ellen. Kiterjed
aztán az amnesztia az 1914 ju-
lius 28 előtti szökevényekre.

Ami a csatolt területeket,
különösen Erdélyt illeti, arra
vonatkozólag fontosak a tör-
vény III., IV. és V. szakaszai,
amelyek így hangzanak:

III. szakasz. A jelen tör-

vény értelmében közkegyel-
met nyernek azok is, akik a
mozgósítás előkészítésével
kapcsolatosan 1927 július
1-ig bezárólag vétséget kö-
vettek el.

IV. szakasz. Kegyelem alá
esik a hatóságok ellen 1927
december 8 előtt elkövetett
erőszak vétsége, valamint
az ugyanezen időpontig saj-
tó útján elkövetett rágalma-
zás és becsületsértés.

Megemlítendő, hogy a
hatóság elleni erőszak fo-
galmában benne van a tett-
legesen elkövetett erősza-
kosság is.

V. szakasz. A jelen tör-
vény I. szakaszának a) és b)
bekezdésében foglalt ren-
delkezéseknek megfelelően
közkegyelmet nyert vétkes-
ek, (t. i. az 1916—1917-es
hadjárat szökevényei stb.)
az agrárreformban csak ka-
tegóriájuknak megfelelően
és a rendelkezésre álló
készlet keretén belül része-
sülhetnek.

Mint a kormány félhivatalos
lapja, a „Viitorul” megjegyzi,
ez a törvény

25.000 ember

helyzetét tisztázza.

Az európai nemzeti kisebbségek szer- vezkedése ellen ír a moszkvai sajtó

(A Nagyvárad Estilap bé-
csi szerkesztőségétől.) Az
európai kisebbségi kongresz-
susok Bécsben székelt. Am-
mende Ewald dr. vezetése
alatt működő állandó irodája
ma a következő igen érdekes
közlést juttatta el a bécsi szer-
kesztőségekhez:

— Rendkívül jellemző, hogy
Szovjetország sajtója
igyekszik tökélt kovácsolni a
legutóbbi európai kisebbségi
kongresszus utolsó ülésén tör-
tént incidensekből. A „Prav-
da” elégtétellel regisztrálja a
németországi lengyelek, ven-
dek és dánok kivonulását és

gunyosan ír a „kis Nép-
szövetség nagy botrányá-
ról”.

Cikkét a következő pathetikus
mondattal fejezi be:

— Csakis a kommunista
internacionálé ad világos,
tisztá, alapvető feleletet a
nemzeti kérdésekre. Kizá-
rólág a mi szövetséges szo-
ciálista szovjet-köztársasá-
gunk valósították meg a
népek testvéri együttélésé-
nek ideáljait.

A szovjetsajtó eme nyílt
öröme, — folytatja közlését
Ewald dr. — az utolsó genfi
kisebbségi kongresszus ellen-
tétéin, köteteket beszél. Ki-
tűnik belőle azonban az is,
hogy a kisebbségi kongresszu-
sok, illetőleg a

kisebbségek együttműködé-
sének bukása kizárólag a
kommunista internacionale
malmára hajtáná a vizet.

Már az első, 1925-ben meg-
tartott genfi kisebbségi kon-
gresszus alkalmával a kom-

munista párisi „Humanité”
gyűlölködő hangon írt a
kongresszus munkálatairól.

— A kommunisták eme ál-
lásfoglalása nem meglepő, ha
szem előtt tartjuk, hogy a
kommunistáknak az a fontos,
hogy minden államban, akár a
többségi, akár a kisebbségi
népeknél

zavart és összetűzéseket
keletkeztesse.

Pálmasaláta, sült gyík, majomhus, kutyapecsenye és nyerstyuk

Egy világiári szakács tapasztalatai

A világ egyik leghíresebb sza-
kácsa, Róbert Chauvelot, aki az
egész földkerekséget bejárta már,
hogy a különböző népek izlését
tanulmányozza és a francia kony-
ha javára értékesítse tapasztala-
it, most érkezett vissza egyik
nagy tanulmányutjáról Lyonba.
Természetesen, az újságírók
azonnal megrohanták és kikér-
dezték legújabb ismereteiről.

— Örülök, hogy megint Lyonba
vagyok — mondotta a nagy gour-
mand, aki egyébként számos
nagysikerű könyvet írt kutatásai-
ról. — Az exotikus konyhák szó-
rakoztató epizódok ugyan, de ha-
mar kifárad tőlük az ember. Am-
kor a háború után Szibérián és
Mandzsurián keresztül végre
Sanghaiba jutottam, legnagyobb
örömmre egy bretoni báránysül-
tet találtak fel nekem.

Ez a bárány volt az, amely-
ben elvesztett hazámat, újból
viszontlátni véltem.

(— Milyen érdekes tapasztala-
tokat hozott az exotikus orszá-
gokból?)

— Amikor 1923-ban Guyana-

ban voltam, egy csodálatos kő-
kuszpálma-salátát ettem. Valóság-
gal költemény volt. Az ára majd-
nem megbecsülhetetlen, mert
egyetlen tál saláta, egész pálmá-
fa életébe kerül. Hasonló felejthe-
tetlen élményem volt Martinique
szigetén, ahol raffináltan elkészí-
tett rákokat szolgáltak fel egyik
barátom asztalánál. A rákokat
egy nagy fazékba teszik és ki-
éheztetik. Amikor már állókat
mozgatni sem tudják az éhségtől,
rizsszel és eperrel táplálják őket.
Ettől valami egészen különös illa-
tot kapnak, úgy, hogy ez a :a'kle-
ves sokkal élvezetesebb minden-
féle tengeri ráknál.

Guyanában, azután Braziliában
és az Amazon-folyó környékén
alkalmam volt

sült gyíkokat enni.

Ezeknek a hullóknak ropogós hu-
sa hasonlít a fiatal csirke-mellé-
hez, csak hogy mosusz-illatú. Az
átgázolhatatlan őserdőben

majomhúst is ettem

és azután egy fécánfajt, amelyet
nagy örömmre az óceán innszós

KALAPOK 320 lejtől feljebb **Roth M. Utódánál**
a legnagyobb választékban

részen is felfedeztek. A tapirhus ezzel szemben rágós, kemény és utálatos.

(— Mi a véleménye az ázsiai konyháról?)

— A kínai konyha meglehetősen jó. Cápahús-leves, fecskeszek sóban, ecetben, főtt gyümölcsök és

egy bizonyos kutyafajta, egészen jó eledel. Azután Indonéziában ismét egy csodálatos ételre találtam.

Sült palmarügyre,

ami a legdrágább étel a világnak, mert egyetlen palmarügy, nyers állapotban két és fél frankba kerül.

— Japánban, az európai gyomor számára, egészen természetes konyha van. Főképpen halakat készítenek és pedig a legkülönbözőbb módon. Egyetlen étkezés alkalmával 17 féle halat szolgáltak fel, 17 különböző szószban.

A japánok legkiválóbb nemzetisége a „qumanki messi a la oyama”,

ez is egy bizonyos halfajta, rizsszel, bors-pasztillákkal raffináltan elkészítve. Olyan fűszeres, hogy az ember nyelvét elégeti. A süteményük, a karamell, cukrozott zselatinból készült, egy csöppnyi citrommal.

(— És India?)

— Nagyon szeretem Indiát — mondotta a világhírű szakács, — de a konyhájáról nem akarok beszélni. Kecskéhúst esznek,

kutyahúst és nyers tyukot.

Az élő tyukot leforrázzák vízzel, lekoppasztják és minden további mesterkedés nélkül egy különös szószban feltálalják. Az indiai konyha életem legszomorúbb emléke.

Legjobb gyártmányú korcsolyák olcsón RUN vaskereskedőnél

A Heyman szinkörben ma nagy sláger Aki szüleit megtagadja (Seine Söhne)

A VÉGZETES KASTÉLY

— A Nagyváradi Estilap regénye —

(52)

IRTA: MABEL WAGNALLS

— Csönd — mondta — hallgatódzunk csak, talán megint fogjuk hallani majd ezeket a furcsa hangokat.

Az idő tényleg a legalkalmasabb volt az ilyenféle kísértetjárásra. Mindhármán feszülten hallgatództak. De a palotában csönd honolt. Az éjszaka sötét volt és a lámpákat már mindentől eloltották. A boudoir gyertyái is már a végüket járták. A hallgatódzók nem hallottak mást, mint csak a saját léleketüket.

Pár pillanatnyi hiábavaló hallgatódzás után megkérdezte a király Madame de Hausset-t, hogy nappal hallani-e a kopogást.

— Először ma reggel lehetett tisztán hallani — felelte halkan Madame du Hausset. — De csit! Mi volt ez

Madame de Pompadour fölémelte a fejét; a király visszafótt lélekzettel hallgatódzott, ebben a pillanatban messziről bár, de határozottan kivehető kopogás hallatszott a falon. A kopogás kísérteties volt, éppen olyan, mint ha maga a fenséges halál csontujával kért volna bebocsátást. Félelmes, borzasztó hatást gyakorolt az emberre, de mégis volt benne valami megmagyarázhatatlanul emberi, ami a hallgatók szívéig hatott.

Madame de Pompadour egy pillanatra teljesen megfellebbezett az elővigyázatáról és így kiáltott fel:

— Elevenen van eltemetve!
— Nem, Madame, tényleg meg-

halt, ezt a legnagyobb biztonsággal állíthatom, nem messze innen el is földelték.

Madame du Hausset egyformán nyugodt hangja figyelmeztette a márkinét a veszedelemre, amely előbbi megjegyzéséért érthette volna.

— Igen, igen, természetesen — felelte hirtelen (meg tudta volna őrülni a jó Hausset-t nehézkességeért) — de hát ilyesmi, ilyen rendkívüli dolog az én kastélyomban!

Erős és szilárd elhatározás csengett a hangjában, mikor hirtelen így szólt a királynak:

— Engedelmelem, Sire, azonnal magam fogok utána nézni.

Egészen fölösleges erőfeszítés volt. A király nem mozdult helyéről. Látszólag nem is hallotta a márkiné szavait, hanem gondolatokba mélyedve ült ott.

— Most jut eszembe — mondta különös hangon, — nem de Vrie gróf kísértete volt-e megint?

Nem is sejtette szavainak súlyát. Lehet, hogy nem is volt egyéb, mint egy gondolatmenet kezdete, melyet ő maga sem gondolt még végig. De néha a vaktába lött golyó is azt az embert találja, aki a fa mögé rejtőzött. Madame de Pompadour tudcsigázott idegei és nyugtalan lelkiismerete, a király szavaiból metsző gúnyt érzett ki. Ebből azt következtette, hogy a király többet tud, mint mutatja és talán ezért is kereste ezt a találkozást. Ugy érezte, hogy a föld inog a talpa alatt.

— Ki mondta meg önnek? — tört ki belőle. — Mit tud ön erről, Sire, ne ítéljen el meghallgatás nélkül, minden megmagyarázok, ígérem, csak most ne, csak ma ne!

Gyorsan, hevesen beszélt, időt akart nyerni, hogy valahányszor találhasson ki, mivel pozícióját megmentheti. Hangja azonban bizonytalanul remegett, érzett rajta, hogy hiányzik a biztonsága. Madame du Hausset is érezte a készülődő vihart és tapintatosan elosort.

Miután a marquise beszéde és magaviselete alaposan fölébresztették a király gyanúját és meggyőzték arról, hogy a kopogást nem valami természetfölötti hatalom idézte elő, hirtelen szigorú hangon így szólt:

— Most rögtön meg fogja magyarázni Madame... a király parancsolja önnek!

Ilyen hangon még soha nem szólt hozzá a király, de bármilyen különös volt is, éppen ez a hang adta vissza a marquise nyugalalmát és higgadságát. Egy pillanatig né-

mén állottak szemben egymással: XV-ik Lajos, a francia király és a mindenható Pompadour. Szembeszálltak egymással és mindegyik el volt határozva, hogy a maga fölényét mindenáron meg kell tartania. Nyugodt és tiszta csendes hangon felelt a marquise és jól megfontolta minden szavát.

— De Vrie gróf az, aki kopog! — De Vrie gróf! — Csodálkozás, nyugtalanság, harag volt a király hangjában, de a marquise-nak szempillái se rebbent.

— Igen, de Vrie gróf; nem halt meg — tette hozzá ugyan olyan határozottan.

(Folytatjuk.)

Diszoklevelet nyert filmet játszik a Heyman szinkör

Karácsonyi vásár hencsértakarokban megkezdődött

Back Bernátnál

3235

Legszebb és legolcsóbb karácsonyi ajándék egy művészi fénykép

MAJOR műterméből

Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut.) 12. szám Apolló-palota

Nagy karácsonyi kedvezmény

93

Karácsonyi Occasio!

AAA

A rombolásból még megmaradt összes disztárgyakat minden elfogadható árral árulom, miután disztárgyak árúításával felhagyok.

VVV

3028-1

STERNBERG szőnyeg és zongora lerakat

Ebéd- és futószőnyegek karácsonyi vásár alkalmából minden elfogadható árral Back Bernátnál

NAPPAL | FOTEL

Új rendszerű összeaszkható fotel mely éjjel ágyaként használható

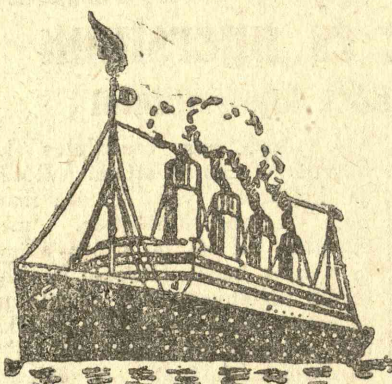
már 3300 leltől kapható

ART kárpitosnál

Cosbuc (Szalárdi)-utca 9. szám Rosenzweig-palota

EJEL | 3883 | ALY

Egyes fotelekre áthúzat-maradékok leltározás alkalmából hallatlan olcsó árral Back Bernátnál

HAMBURG-AMERIKA LINIE

1928. évi luxus és kényelmi programja a

RESOLUTE RELIANCE
OCEANA ORINOCO

pompás oceángőzöselével

A) HAPAG-világkört 1928. január 7-től május 26-ig. Díj 2000 dollártól fölfelé.

B) HAPAG-Földközi tenger és Keleti utazás 1928. január 17-től május 25-ig.

C) 6 HAPAG-Északi sark-Island-Fjord és sarki utak 1928. évi június 14-től augusztus 4-ig

D) HAPAG-Skandinávia és Keleti tengeri ut 1928. augusztus 15-től 31-ig.

E) 5 HAPAG-Nyugati utazás 1927. december 17-től 1928. március 28-ig.

Utazási díjak 425. — Fik-tól fölfelé.

A kényelmi utazások, valamint az egész világkört utazásokról készséggel ad felvilágosítást és prospektust a

Hamburg-Amerika Linie S. A. R.

București, Calea Griviței 183. — Timișoara, Str. Mercy 2. — Cluj, Regele Ferdinand 69. — Cernăuți, Bul. Regele Ferdinand 35. — Chișinău, Str. Alex. Cel. Bun 104. — Arad, Str. Eminescu 12. 3916-3

Karácsonyi vásár

méligen leszállított árakkal megkezdődött.

Divatszövetek, bársonyok, selymek, vásznak, szőnyegek, függönyök, gyapjutarok

Maradékok felárban

Cziller Imre nagyáruháza

Gyönyörű perzsaszőnyegek igen olcsó karácsonyi árral

Mindenki

állandó és rendszeres vásárló. Amint hozzá csatlakozott üzletében, de még eddig nem kapott utalásokat és ebben a hónapban telt gyűjtőlapot küldött be:

feltétlenül

szerezd az új év előtti szevénybeállításban. Siessen, hogy adjon be Ön is megírt gyűjtőlapot. Ha karácsonyi vásárlásait az üzletekben eszközli: megkaphat egy egész gyűjtőlapot és

feltétlenül

ért kap az új évi osztalékából. A szevények beváltása december 29-én lesz, hogy még új év előtt mindenki megkapja a reálösszeget. A szevénybeállítás közjegyző által nyilvánosan történik, azon a helyen, ahol a kötvénytulajdonos részlihet. 3858

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Pénteken: Csattan a csók, B. S. S. Szombat délután 4 órakor: Borcsa Amerikában, operett újdonság, mérsékelt helyárakkal. Sorozat szám 39.

Szombat este: Román előadás. Vasárnap délután 4 órakor: A legkisebbik Horváth lány, operett újdonság, mérsékelt helyárakkal. Sorozat szám 40.

Vasárnap este 8 órakor: Csattan a csók, operett újdonság népszerű. Sorozat szám 47.

— FEL 9 ÓRAKOR KEZDŐD-
IK AZ ESTI ELŐADÁSOK.

Előzetttel arra, hogy az ültet-
ek 8 órakor van, további közlé-
s a színház esti előadásai fél 9
órakor kezdődnek.

— A Csattan a csók nagy si-
re. Amint előre megusultak,
rendkívüli sikere volt a Csattan a
csók című operett bemutatójának.

A szellemes és fiúbemésző me-
dikus muzsikája operett egy
apásra meghódította a közönsé-
get az Yvain komponista finom
előadói rendkívüli frappáns si-
ert hoztak, a közönség nem
pözte ujrán a szebbnél-szebb
lokat. Elindult hát a váradi
pádon is hódító útjára ez a
egyszerű operett, amely ma és
vasárnap este is műsoron lesz.

— Borcsa Amerikában, mérsé-
kelt helyárakkal. Szombaton dé-
lután 4 órakor lesz műsoron ez a
ványos operett, Barna Sárival
címszerepben és az esti szerep-
teléssel, mérsékelt helyárakkal.

— A legkisebbik Horváth lány,
mérsékelt helyárakkal. Az idei
szon „egyik legbájosabb ope-
t újdonsága, a legkisebbik Hor-
váth lány lesz műsoron Kondor
lányával a címszerepben, vasár-
nap délután 4 órai kezdettel.

Nézze meg a Bucsuke-
t!

Letartóztattak Budapesten egy nagyváradai származású bankigazgatót Fülöp Sándor szerencsétlen spekulációját

Budapesten a magyar állam-
rendőrség őrizetbevette Fül-
löp Sándor igazgatót, aki a
Debreceni Ipar és Kereskedelmi
R.-t. vezetésében súlyos
szabálytalanságokat köve-
tett el.

Fülöp Sándor igazgatói mű-
ködése során

3 millió pengős veszteséget
okozott intézetének.

A hatalmas összegű veszte-
ség megrendítette a Debre-
ceni Ipar és Kereskedelmi
Részvénytársaságot. A letar-
tóztatott direktor beismerte,
hogy olyan spekulációkat is
hajtott végre, amelyekről
bankjának anyaintézete, az
Egyesült Fővárosi takarékpénztár nem tudott. Szerinte
azonban ezek az ültetek ked-
vezően is sikerülhetett volna s
nyereséggel is zárulhattak
volna.

Fülöp Sándor vallomásaival
johizeműségét szeretné iga-
zolni s a budapesti és debre-
ceni rendőrségek most hogo-
zák, hogy valóban mi is tör-
tént,

hogyan állhatott elő a 3
millió pengős, (közel 90 mil-
lió lel) minusz?

Fülöp Sándor, aki fiatalon
került olyan pozícióba, amely-
ben ilyen rendkívüli összegek-
kel diszponálhatott,
eredetileg

nagyváradai fiatalember.

Ebben a városban sokan ismer-
ik a kövérkés cvikkeres Fül-
löpöt, még abból az időből,
amikor itt a 4-es honvéd gya-
logezred tartalékos hadnagya
volt.

Fülöp itt ismerkedett meg Ha-
bár Szerával, a színház egyik ak-
kori szubrettijével. Habár Szerá,
Habár Mihálynak, a budapesti
Friss Ujság azóta elhalt szerkesz-
tőjének volt a leánya. Az ismeret-
ségből szerelem, a szerelemből
rövidesen házasság lett. A de-
recsikei születésű nagyváradai fia-
talember széke szép feleségével
felköltözött Budapestre. A házasa-
g azonban nem volt tartós.
Nemsokára elváltak s 1918. tava-
szán — úgy lehet, szerelmi csaló-
dásában, — Fülöp Sándor,

öngyilkosságot követett el.

Miután sikerült megmenteni az
életnek, a mozgalmasság életű fiatal-
ember üzletkötésekre adta magát.
Nagyszabású gabonázteteket tu-
dott lebonyolítani és a magyar
terménypiacon szerencsés kezével
oly ismeritette tette nevét, hogy a
debreceni Ipar és Kereskedelmi
R. igazgatónak hívta meg. Pozí-
ciójában éveket töltött el, amíg
most utólérte a balszerencse. Va-

lószerű, hogy egyes kevésbé sike-
rült ülteteket

igyekezett önkéntes vállalko-
zásokat jóvátenni,

anélkül, azonban, hogy számításai
beváltak volna. A baj fokozódott,
Fülöp felett összezsaptak a hullá-
mok.

Nagyváradon sokan ismerték,

gyakran rándult át autójával Deb-
recenből s itt főleg terményke-
reskedői körökkel tartott fent
érintkezést.

Mint budapesti tudósítónk
táviratozza, tegnap délután el-
rendelték Fülöp Sándor letar-
tóztatását.

Pólya dr. pesti orvos-tanár ma délután konziliumot tart Vaiszlovich Emil kezelőorvosával

Amint már tegnapi szá-
munkban megírtuk, a még
mindig válságos állapotban lé-
vő Vaiszlovich Emil va-
lamivel jobban érzi magát. A
megnyugtató jelentések elle-
nére a krízis — úgy látszik —
nem mulott el teljesen. Tekin-
tettel a hozzátartozók aggo-
dalmára, Fischer dr. főor-
vos táviratilag kérte Pólya
dr.-t, az európai híri sebész-
professzort, hogy azonnal jöj-
jön Nagyváradra. Az esti órák
ban már itt is volt a válasz, a
melyben Pólya tanár jelzi,
hogy a péntek délutáni gyors-
sal Váradra érkezik.

Megtudtuk mára azt is, hogy
a kitűnően sikerült operáció
után miért rosszabbodott hir-
telen Vaiszlovich állapota,
miért kellett tartani tüdőgyul-
ladástól?

Ismeretes, hogy Vaiszlo-
vich, mihielyst eszméletlensé-
géből egy kissé magához
tért, előbb szép szóval kérte,
majd

egyre erélyesebben köve-
telte, hogy engedjék haza
lakására.

Az orvosok, köztük Fischer
Imre dr., — akire talán egye-
dül halgatott — próbálták
megmagyarázni, hogy az mi-
lyen veszedelmes követke-
zményekkel járhat. De Vaiszlo-
vich hajthatatlan maradt. —
Végre az orvosoknak enged-
niök kellett.

Fischer Imre dr. főorvos,
miután Vaiszlovich ragaszkod-
ott megmásíthatatlan elha-

tározásához, végre is kijelen-
tette, hogy értesíti a mentő-
ket és majd mentőkocsin fog-
ják hazaszállítani. Vaiszlovich
azonban

erélyesen tiltakozott az el-
len, hogy őt a mentők kocsi-
jára helyezték

és követelte, hogy egy autót
hozzanak. Nem használt sem-
mi. Kivánságát teljesíteni kel-
lett és, mikor Vaiszlovich
meghallotta az autó szirénájá-
nak jelzését, kiszállt az ágy-
ból, kis nyári fűszeklit huzott,
felvette komót-cipőjét, rövid
bekecsét és a

csaknem kétszáz lépésnyi
utat a kórházi szobából a
autóig gyalog, minden tá-
mogatás nélkül tette meg.

Aztán persze az autó a hepe-
hupás, gödrös úton rázta vé-
gig, egész a lakásáig. Ekkor
fázott meg erősen, de erős
szervezete kibirta ezt a kü-
lönben végzetes utat is.

Mindenki megbékül,
ha megnézi
a Heymanban ma
a zsidóság nagy
filmjét

Női kabátok

mélyen leszállított árban

HEVESI divatru-
házában

Nic. Iorga (Zöldfa-u. 8. 3866-1

Friss dunai halak
érkeztek

Andru Virgil-hez

Bratianu (Szaniszló)-utca 1. szám

152

karácsonyi árendedmény, NŐI CIPŐ különlegességeimből
az összes raktaron levő
Weisz Jenő Nic. Iorga (Zöldfa-u.) 8. Egyes párok 35, 36 számban már 400 Leitől

Vasárnap délelőtt
11 órakor

monstre matiné a
Filmpalaceban

1 Testör

Molnár Ferenc szindarabja
Alfred Abel és Korda
Máriával

2 Daisy

Lya Mara és Alfons Fry-
landdal

A matiné közönségéről
filmfelvétel készül

MOZI

AZ APOLLO FILMSZÍNHÁZ MÜSORA:

Péntek: 5, 7 és 9 órakor:
Bucsukeringő. A főszerepben:
Suzy Vernon, Liane Haid, és
Villy Fritsch.

Szombaton délelőtt matiné.
Maciste a sejk ellen.

Szombaton: 3, 5, 7 és 9 óra-
kor: A Bucsukeringő.

Vasárnap délelőtt matiné.
Maciste a sejk ellen.

Vasárnap: 3, 5, 7 és 9 óra-
kor: Bucsukeringő.

A FILMPALACE MÜSORA:

Péntek: „Kettős kereszt le-
gendája”, az első román film.
A főszerepben: Manolescu. 9
órákor a nagyteremben Helge
Lindberg énekel.

Szombat: 3, 5, 7 és 9 óra-
kor: A „Kettős kereszt legen-
dája”. 9 órákor a nagytermen-
ben Erdős Renée felolvasás.

Vasárnap délelőtt 11 óra-
kor: „Testör”. Molnár Ferenc
darabja, Alfred Abel és Korda
Máriával. Ezen kívül „Daisy”
Lya Mara és Alfons Fryland-
dal. A matiné közönségéről
filmfelvétel készül.

Heyman szinkör

Péntek 5, 7 és 9 órakor, Pre-
mier: Két világ vagy aki a szüleit
megtagadja. A leglátványosabb és
legtartalmasabb zsidó tárgyú drá-
ma. Főszerepben: Rudolf Schild-
kraut.

Szombat 3, 5, 7 és 9 órakor:
Aki a szüleit megtagadja vagy a
két világ. A leglátványosabb és
legszebb zsidó tárgyú dráma. Fő-
szerepben: Rudolf Schildkraut.

Vasárnap délelőtt 11 órakor,
Sláger matiné: Malek és Zigottó,
azonkívül Féder Baba növendé-
keinek fellépte, szenzációs tán-
cokkal és le-
15 leites helyárrakkal!

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor:
Aki a szüleit megtagadja vagy a
két világ.

Ma okvetlen nézze
meg

Aki szüleit megtagadja
Hatalmas zsidófilm

Mi újság?

Az Apolló szombati és vasárnapi matinéján **MACISTE a sejk ellen**

JANUÁR ELSEJÉN MEG- NYILIK A SERTÉSVÁGÓ- HID.

Egry Gergely dr polgár-
mester és Hasas Sándor dr
főállatorvos tudomásulvétel és
szigorú alkalmazkodás végett
értesíti a város közönségét és
a közelebről érdekelteket,
hogy a sertésvágóhidat
1928. évi január hó 1-én a
közforgalomnak átadják. Az
állategészségügyi törvény II.
fejezetének 11-ik §-a értelmé-
ben a hentesek, hentesáru kés-
zítők, éttermek tulajdonosai,
kórházak, intézetek, vendég-
lők, korcsmák, s mindazok,
akik husneműek árusításával
foglalkoznak, kötelesek a köz-
vagy magánfogyasztásra szol-
gáló sertéseket kizárólag a
sertésvágóhídon levágtatni. —
Magánfelek, akik sertést, ju-
hot, bárányt a sertésvágóhi-
don óhajtanak vágtatni, a vá-
gatóst a hivatalos órák alatt
eszközölhetik minden külön
engedély nélkül. Felhívjuk to-
vábbá az összes henteseket,
hogy az eddig engedélyezett
magán-sertés-vágó helyiségei-
ket szereljék le és egyben ti-
los a fenti határidőtől kezdve
a levágott sertéseket a Körös
partján, vagy a város bármely
más területén perzselni.

A fenti rendelet ellen vétők
kihágást követnek el és az
egészségügyi törvény 71. §-a
értelmében 5.000 lejtig terjed-
hető pénzbüntetéssel sújt-
hatók.

* Jön a Rókaut! Jó film a
Rókaut!

* Dinamittal darabokra té-
pette magát. Grácból jelentik:
Vasárnap reggel a Kaiser Jo-
sefa-platzon egy Kneibels ne-
vű fiatalember, aki fia egy it-
teni ismert vendéglősnek, szer-
elmi bánatában borzalmas
módon követett el öngyilkos-
ságot. Testéhez szorítva föl-
robbantott egy nitro-dinamit-
patront, amely nemcsak testét
tépte darabokra, de az utat is
súlyosan megrongálta.

* Orvosi hír. Dr Erdész
István ideggyógyász rendelé-
jét Bratiami (Szaniszló)-u. 10.
alól Reg. Ferdinand (Rákóczi)-
ut 13. szám alá (Veiszlovits-
palota) helyezte át.

Az én fires erotikám

Erről is fog beszélni
Erdős Renée
holnap, szombat este

Jegyek a Hegedüs Hirlapírodá-
ban kaphatók

* Az Apolló szombati és va-
sárnapi matinéján: Maciste!

* Chaunka. Az izr. fiúarvaház
folyó hó 18-án, vasárnap délután
5 órákor az árva-ház Pável-utcai
helyiségében tartja a szokásos
chanuka-estét. Tisztelettel kérjük
fiúarvaházunk tagjait és hitelein-
ket, hogy szerény ünnepségünkön
minél számosabban megjelenni
szíveskedjenek. Az izr. fiúarva-
ház elnöksége.

Türelmesség és szeretet apotheozise a mai film a Heyman szinkörben

* Az okkultizmus magyarázata.
December 16-án, pénteken este 7
órákor tartja Kovács Kandid pre-
montrei házfőnök befejező előadá-
sát az okkult jelenségek magya-
rázatáról a Kath. Kör kulturdél-
utánján. Ez alkalommal a főkérdé-
sről beszél. Közreműködnek-e
az embernél magasabbrendű in-
telligenciák az okkult jelenségek
létrehozásánál s vajon ezek a
megholtak lelkei-e? Előadás előtt
Czifira Bandi, a Fischer-zeneisko-
la kiváló növendéke játssza zong-
orán Beethoven As-dur Sonata
I. tételét, utána pedig a jeles Ma-
calik-tanítvány, Fehér Pista, adja
elő hegedűn mesterének zongora-
kísérete mellett Beriot 9-ik con-
certjét. Az előadáson vallás-
közlöny nélkül mindenki megje-
lenhet. Belépődíj nincsen.

Hozott szövekből egy öltöny mun-
kadija 2600 lei, melyből 520 lejt
borsban fizet vissza a **For
Gentlemen** uridivat szabóság
47 Rimanóczy-szálló épület

Ingyen készítik annak egy öltönyt,
aki nálam 5 bont összegyűjt.
For Gentlemen uridivat sza-
bóság Rimanóczy-szálló épület

Olcsó karácsonyi vásár **Klein** ékszeráruházában

Piața Unirii (Szent László)-tér 2. szám

14 karátos arany pecsétgyűrű	—	200 leitől
14 karátos arany karikagyűrű	—	350 leitől
14 karátos arany karkötők	—	360 leitől
14 karátos arany karórák	—	1300 leitől
14 karátos arany divatgyűrűk	—	250 leitől
Nickelórak játékalissal	—	190 leitől

Nagy választék Doxa, Omega, Schaffhausen órákban, ezüst, kinaezüst
éveszköz és dísz tárgyakban. Kérem a kirakati árakat figyelemmel kísérni!

A legszebb és legked-
vesebb filmoperett a

Bucsukeringő az Apollóban

Vilmos excsászárt tilos színpadra vinni

— Az Estilap eredeti távirata

Berlinből jelentik: Nemré-
ben nagy feltűnést keltett
kimondottan kommunista irá-
nyu Piscator-színház pre-
mierje, amely gunyos beál-
tásban Vilmos excsászárt szí-
repeltette a színpadon. Enne-
a darabnak, a „Hoppla, vi-
leben!”-nek előadásáról be-
számol az Estilap is.

A volt császár Hollandiában
táviratilag tiltakozott szemé-
lyének meghurcolásáért és
pert indított Piscator színigá-
gotó ellen. A rendőrség ama-
idején be is tiltotta a darab
A német birodalmi főtörvény-
szék most foglalkozott ezzel
az érdekes perrel és kimon-
dotta, hogy

a volt császár személye ne-
vihető színpadra.

A direktort ezért súly-
pénzbüntetéssel sújtotta
törvényszék.

Ma
este

Helge Lindberg
koncert

Jegyek a Hegedüs Hir-
lapírodában kaphatók

* Összehívták a Magyar
Párt intéző bizottságát. A
Országos Magyar Párt biha-
megyei és nagyváradai tagoza-
tának elnöksége december
20-án, délután 3 órára a pá-
helyiségebe összehívta az in-
tézőbizottságot. Az ülésen
Kocsán János dr fog elnö-
kölni. A tárgysorozaton szere-
pel a folyó ügyek mellett
nagyváradai eseményekre né-
ve a párt állástoglalásának in-
dítványa is.

Dec.
16

Apolló:
Bucsukeringő

Valédt **Trelorn, Wimpassing** és amerikai **hócipők**
360 leitől kezdve kaphatók:
Reichard Dzsó és Sia cégnél

Zürichi nyitás

HUNGARI 320.-	
BERLIN	12369.-
NEW-YORK	517'81
BUDAPEST	9060.-
PRAGA	1535.-
BECS	7305.-
PARIS	2038'50
LONDON	2528'75

Váradai árfolyamok

PENGO	28'35
CSEHKORONA	4'80
DINAR	2'90
SCHILLING	22'85
MARKA	38'70
FR. FRANK	6'40
SV. FRANK	31'30
LIRA	8'85
DOLLAR	162.-
ANGOL FONT	792.-

A városi Vasut autobus-
aratai a főpályaudvar-
ol a vámhivatal érte-
léseivel a „crivárosba

A Városi Vasut ezennel köz-
bírt teszi, hogy a szombati
naptól kezdődőleg a főpályau-
dvarról a vámhivatal érinté-
sével a Kertvárosba az ugy-
nevezett Neufeld-telepig, ad-
ig, amíg ezen az útvonalon a
vilamos kiépül, rendes auto-
buszjáratot indít.

A viteldij egy menetért

Ezen járatra sem bérletek,
sem átszállójegyek, sem pedig
semmiféle szabadjegyek nem
érvényesek.

A vonalmenti lakosság ré-
szére a Városi Vasut igazga-
sága a legközelebbi napok-
ban kedvezményes áru fűzet-
jegyeket fog kiadni.

Ezen útvonalon a megálló-
helyeket külön táblák jelzik.

Directiunea Societatei Tram-
vaelor, Oradea-Mare.

Helge Lindberg ma este
bucsuzik Európától

Ma este ünnepe lesz Nagy-
várad műértő közönségének.
A Filmpalace ragyogó termé-
ben találkozunk az egész vá-
ros, hogy lelkesedéssel bucsu-
sztassa el Európától Helge
Lindberg, ezt a kivételes tü-
keményt, amelyhez hasonló
egy emberéletben legfeljebb
csak egyszer születik. Ver-
sénytárs nélkül, egyedül élvezi
ma Helge Lindberg a világ
legnagyobb énekesének hir-
nevét, aki előtt mindenki: ze-
néért és láikus egyformán
bódolattal hajol meg.

A nagy énekes bucsuestélye
az új szezon hasonlíthatatlanul
legnagyobb szenzációja. Ami-
kor a nagyváradai közönségtől
bucsuzik, talán örökre bucsu-
mond Európának is. Amerika
bizonyára nem fogja többé
magától elengedni Helge
Lindberg. Mi nagyváradiak
szentül legfeljebb csak a vi-
ságlapok hasábjain fogunk ta-

Rémhírek zavarták
Nagyvárad elmúlt éjszakáját

A polgármester és a diákok a hírterjesztők ellen

Tegnap este és az éjszaka fo-
lyamán ismeretlen asokból
megint rémhírek terjedtek el a
városban. Nem tudni milyen ala-
pon, arról kezdtek rebesztani,
hogy

újabb diákcsoportok érkeztek
Nagyváradra, amelyek fel-
akarják dúlni a város társa-
dalmának békéjét.

A hír gyorsan száguldott és a ké-
ső esti órákban már különböző
formákban pertraktáltak.

Megnyugtathatjuk Nagyvárad
népét, hogy a rémhíreknek semmi
alapjuk sincs. A felzaklatott ide-
gek — különben érthető — kép-
zelgése z egész, mert most már
a legkisebb zavaró momentum
sem tapasztalható.

Beszéltünk ebben a kérdésben
Egry Gergely dr polgármesterrel,
aki a következőket jelentette ki:

— A legnagyobb felháborodás-
sal értesülök arról, hogy egyes
rosszakaratu egyének rémhírek
terjesztésével zaklatják fel a
várost. Nemcsak, hogy semmi
alapjuk sincs, ezeknek a hiresz-
teléseknek, hanem

a magam részéről a legbűn-
sebb cselekménynek tartom
a lakosság mai hangulatát fel-
izgatni.

A rémhír terjesztések ellen szí-
goru törvények vannak életben és
a hatóságok teljes erővel fogják
kinyomozni a rémhírek sítalálóját
és terjesztőit, akik ellen szigorú
megtorlást alkalmaznak.

A nagyváradai jogszíjúság ve-
zérei szintén úgy nyilatkoznak,
hogy

a legnagyobb mértékben fel-
háborodva utasítják vissza a
rémhíreket.

Az ifjuság presztízsenek megóvá-
sa érdekében haladéktalanul el-
járnak a rendőrségnél és

követelni fogják a rémhírter-
jesztők kinyomozását és meg-
büntetését.

A nagyváradai jogászok között tel-
jes a csend és nyugalom és leg-
halványabb szándékában sem áll
senkinek semmiféle demonstráció.

Értesülésünk szerint a rémhírek
azzal kapcsolatban terjedtek el,
hogy az egyetemeken december
16-án véget értek az előadások s

a diákok az egyetemi városokból
lakóhelyükre térnek vissza. Ez a
körülmény azonban Nagyváradot
semmiképpen sem érinti, mert
Nagyváradra legfeljebb csak Ko-
lozsvárról érkeznek haza diákok,
akiknek számuk 8 vagy 10 lehet.

A rémhírek terjesztői ellen
egyébként a nagyváradai rendőr-
ség már is megindította a legszi-
gorubb vizsgálatot.

Dr Grosz Menyhért
repatriált

Itt járnak közöttünk kedvesen,
dermedt mosollyal, hallgatagon,
elrövidve, a régi drága, szép Vá-
rad emberei, emlékek, már szinte
nesztelen, jönnek-mennek mintha
valami muzeum megható kleno-
diumai kerekednének fel az utca
csatakájában. Szívekhez nőtt ere-
lyék, fény és meleg sugárzik be-
lőlük, el-elhull, eltörökitt is ott
is egy — a szép olasz kertályn,
vagy kint a félrecsuszott sípkáju
kis vén viskók között. Egy gaz-
dag és boldog generáció emberei
maradnak-tünedeznek, szinte ész-
revétlenül.

Igazán megrendítő ujság: dr
Grosz Menyhért repatriált. El-
költözött Váradról, szülővárosá-
ból. Budapestre ment, hetven felé
járó, felmárt szívű ember, rokka-
nó lépésekkel, szemében sok ezer
év fájdalomnak égő könnye. Itt
született Grosz Menyhért, itt élte
nagygyűrt sikereit fényében izzó
életét. Csupa öröm volt ez az
élet, szépség, hiszen a sors sok
mindent hordott neki, — igaz, te-
hetsége szerint, megérdemelten.

Természettudós, orvos, elsőran-
gu képzettséggel. Külföldi egyete-
mek, laboratorikumok, utazások,
kutatások. Aztán a vérestorku
gyilkos, a tuberkulózis pusztítása,
dühre érdekelte, sok éven át s ki-
váló specialistája lett a tüdőbe-
tegségnek. Keresett orvos, de
mégis fiatalágától fogva gazdag
műveltsége, tehetsége és nem
utolsó sorban színes rétori ereje
a fórumra csábította. A város
közéletében ugyanaz a szerepe
volt, mint rég elföldelt nagy em-
bereinknek, Várad klasszikusai-
nak, akiket a nagyvárosiasodás, a
konstruktív fejlődés képzetével
együtt emlegetünk. Grosz Meny-
hért is Váradépítő nagy erős em-
berek sorából való, akiknek szin-
te pedagógiai hatásuk volt, egy
nemzedéken ebben a szegény,

megtépett, de egykor oly gyönyö-
rű és vidor városban.

Érdekes veretű arca minden
szép és becsületes mozgalomban
elől fénylett, de életének iapos
lejtője egy meleg hajlékba fordult,
ahol a művelt lélek minden csábí-
tó varázsával tudott kibontakoz-
ni. Főmestere volt a László király
szabadkőműves páholyának, a ne-
lyet bölcsessége új meg új fények-
kel ragyogott át. Itt lobogott fel
szabad és tiszta szelleme, amikor
a gyűlölet organizálása ellen har-
colt és az emberi szabadság neve-
tő tájairól álmódott.

Grosz Menyhért nagyon boldog
ember lehetett, könyvei és képei
között, ahol szeretettel látogat-
ták barátai. Most már a forradal-
mak óta teljesen visszavonult,
úgy élt közöttünk s főképp az iro-
dalomban, művészetben feltörekvő
új fiatalok közt, mint egy kedves,
elnéző, öreg tanár a gyerekek
majálisán.

Nem érezte magát oly nyugodt-
nak, mint régen, bár fainak té-
nyes emelkedése melegezte éle-
tét. A fiatalabb, egyetemi pro-
fesszor Németországban, Ernő, az
idősebbik Pesten előkelő szerep-
ben. Örömkö meg érték, de nyug-
talan volt, a régi idők embere
hiperesztéziásan

... Grosz Menyhért elköltö-
zött szülőföldjéről, amelynek ho-
mókjában már kiszemelte sirhe-
lyét, ahol dédapai pihennek...
Felszáll egy repülőgép, elindul
könnyű szárnyakkal, s árnyéka
lassan itt marad: ez az árnyék a
mult... Bár a mai hetven évesé-
ké a jövő.

Csehországot svájci mintára
újra kell szervezni

Prágából jelentik: Medinger né-
met szenátor a prágai szenátus-
ban tegnap igen fontos politikai
beszédet tartott. Kijelentette,
hogy a csehországi németek poli-
tikai aktivitás hivei, azonban en-
nek logikus következménye az,
hogy Csehszlovákia Svájcra ha-
sonlóan

cseh, német, szlovák és ma-
gyar állammá alakuljon át,
vagy legalább is a belga államhoz

hasonló módon szervezkedjék, úgy
tudniillik, hogy az együttélő né-
pek hatalmi egyensúlya biztosítva
van. Massaryk

meg is ígérte ezt,

azonban semmi sem történt ebben
az irányban. A kérdést úgy kell
megfogalmazni, hogy kik azok,
akik az államot fenntartják, —
és ennek a felfogásnak kifejezés-
re kell jutni az alkotmányban.

Karácsonyi és ujévi
ajándékokat

**most
minden elfogadható
árért vásárolhat**

aranyat, ezüstöt, brilián-
tot, arany, ezüst órákat,
karikagyűrűket, arany lán-
cokat, valódi és china-
ezüstöt **minden elfogad-
ható árért**

Herbst óra- és ékszeráru-
házban Piața Reg.
Mária (Bémer-tér) 1. 3073

Endlizést

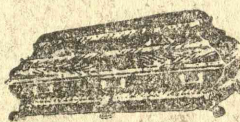
olcsón és kifogástalanul elké-
szítve csakis L. Vulcan (Nagy
Sándor)-u. 11. ajtó 5. vállalkoz

Eladó beköltözhető ma-
gánházak, jóvel-
mező bérházak, szőlők, házhe-
lyek, öröklakások.

Lakások, lakrészek közvetítése

„ARDEAL” iroda főpos-
ta mellett

**Kegyeleti
temetkezési intézet**

Sas-
pas-
sage
16

Karácsony és ujév alkalmából
gyönyörű **ridikók** a legol-
csóbb minőségtől a legfinomabb
kivitelig gyári áron kaphatók
nagy választékban a

**Cuza Voda (Szacsavay)-u.
18. sz.**

Böröndgyárban

Nagy karácsonyi vásár!

3794

Aszódi

Karácsonyra meglepi a
méligen üzleti vetőkö-
zösséget üzlete első
szaloncukorával

25 drb 1 leies karácsonyi
arany és ezüst cukorka 20
lei, 140 drb 105 és 100 lei.
Tearum 1-es 90 lei, 2-ös
80 lei, 3-as 70 lei literje
Likörök literje 90 lei
Feltört dió kilója 100 lei
Olasz mogoró kl. 110 lei
Mazsola 80 lei
Csillagszóró 10 drb 8 lei
Karácsonyi gyer. doboza
50 drb 24 lei.

Rengeleg karácsonyladi-
szek nagyon olcsón.

Finom élvezhető friss szaloncu-
korka díszes csomagban kilója
68 lei. Staniolos szaloncukorka
1 kgr 90 lei
Friss darált mák 1/4 kiló 12 lei.
Mogorót, diót ingyen darálók.
Minden vásárló ingyen csomag
finom cukorkát kap ajándékba.

Aszódynál Sas-palota

APRÓHIRDETÉSEK

LEVELEZÉS

KÉPKERETEZÉST, nagy áru
készlet redukálás miatt, gyári áron
alul készítek. Banyik, Vlahuta
(Szent János) utca 6.) nyílt üzlet.
3887

1000 ridikült selejteztünk ki, me-
lyeket félárban adunk el. Bőráru-
ipari Rt. lerakata, Ferdinánd ki-
rály (Rákóczi) ut 5. 742

HA van Pénze, Ha nincs Pénze,
Ha lessz Pénze, mindenképp vásá-
rolhat előnyös heti vagy havi
részletfizetésre női kabátokat,
szőrméve is, férfi öltönyöket me-
ret szerint, férfi és női szövetek-
ket minden minőségben, vászna-
kat, sifonokat, batistákat, da-
mast, zeffir, pouplin, selyem, fla-
nel, barchend, bársony, opál batis-
tok, glottok, paplanok és minden
divat árut. Látogassa meg üzlete-
met és győződjön meg előnyös és
előzékeny kiszolgálásomról, a ki
ezen hirdetésre hivatkozik 2% en-
gedménybe részesül. Rottenberg
Márton, Jorga Miklós (Zöldfa) u.
15. szám. 3793

MARIA drágám! Millió köszö-
net küldeményedért. Helyszínen
teljesen kivánságod szerint felap-
róztam az egész anyagot. Nem
tudod elképzelni, mily boldoggá
tesz, hogy ott mindennel elége-
dett vagy. Roppantul vágyódom
és hamarabb ott leszek, mint
gondolt. Nézzed vasárnap? Csók
csendesesen de ezerszámmal. 693

LAKÁS

Régi nagyváradai lakó, aki 30
év alatt kétszer változtatta laká-
sát és a Cudalbu-törvény folytán,
15 év után kénytelen átadni csa-
ládai fészket házigazdájának, keres
3-4 szobás egészséges, modern
lakást a központban másra,
esetleg előbbre. Címe a kiadói-
vataiban.

TÖBB csinos egy ágyas butoro-
zott szoba, központban azonnalra,
fűtés és világítással együtt, havi
1500 leiért kiadó. Bővebbet a
„Metropol” szálloda portásánál.
3950

KERESÜNK két szobás, mel-
lékhelyiségekből álló lakást. Me-
talloglobus, Str. Lunei 2. 674

BUTOROZOTT szoba 1-2 fia-
talember részére kiadó. Ferdinánd
király (Rákóczi) ut 7-a. 683

LAKASOK májusra ligetben 2
szobás parkettes. Alexandri (Te-
leki)-utcán 4 szobás, I. C. Bratianu
(Szaniszló) utcán 3 szobás,
parkettes, vannak. Eladó, kiadó
lakásokat kérem bejelenteni, ak-
kor biztosan hamar és jól kiadom.
Weisz Gizi, Matei Basarab
(Nyomda) utca 4. Telefon 10-22.
704

KÖZPONTBAN, fürdőszoba
használattal, butorozott szoba,
uriembernek kiadó. Cimek Hegedűs
hírlapirodába adandók le. 690

LAKASOK. Vannak 4, 3, 2, 1
szobások, különbejáratú butoro-
zott szobák, konyha és fürdőszo-
bával, üzletek, házak, szőlők, föl-
dek, szőnyegek és butorok, bár-
mit eladni, kiadni, csak én tudom
jól. Weisz Gizi, Matei Basarab
(Nyomda) utca 4. Telefon 10-22.
697

KIADÓ lakások Egyesületi
(Szent László) téren 3 szobás, Do-
robontilor (Rulikovszky) uton 4
szobás, Cuza Voda (Szacsavay) ul-
cán 2 szobás, vasut felé 4 szobás.
Ciorogariu püspök (Uri) utcán 1
szobás. Vannak 1, 2, 3, 4, 5 szobá-
sok, több butorozott szobák.
Weisz Gizi, Matei Basarab
(Nyomda) utca 4. Telefon 10-22.
699

PÉNZKÖLCSON

PÉNZKÖLCSONT nyújt kézi te-
dezetre egyezer leitől kezdődőleg
Háztulajdonosok Bankja, Delav-
rancea (Ritoók Zsigmond)-utca 2.
3709

ADÁS-VÉTEL

Eladó Alexandri (Teleki) utca
elején üzletház, elfoglalható üz-
let, 3 szobás lakással, előnyös fi-
zetéssel, másik üzlet ház 650 ezer
lei. Előnyös fizetéssel szintén.
Weisz Gizi, Matei Basarab
(Nyomda) utca 4. Telefon 10-22.
701

KOTTATARTÓT megvételre
keresek. Cím Hegedűs hírlapiro-
dában. 657

ELADÓ sürgősen Köblös téglá-
gyárnál 600 negyzetméter terület,
vagyis két házhelynek is megfélel
csatornázott utca, 48 ezer leiért,
előnyös fizetéssel. Weisz Gizi,
Matei Basarab (Nyomda) utca 4.
Telefon 10-22. 703

AUTÓ: Fiat és Citroen, jókar-
ban levő eladó. Cím: Hegedűs
hírlapirodában.

ELADÓ Berthelot tábornok
(Sal Ferenc) utcán 2 lakásos mo-
dern ház, beköltözhető, 650 ezer
lei. Károly herceg (Szilágyi De-
zső) utcán 3 szobás parkettes,
cseléd és fürdőszobás magánház
400 ezer leiért. Weisz Gizi, Matei
Basarab (Nyomda) utca 4. Tele-
fon 10-22. 702

LÁSZÁLT, jókarban levő
gyermekágyat vennék. Cím: He-
gedűs hírlapirodába kérek. 689

ELADÓ Püspöki-uton 2 szoba,
konyha, vízvezeték ház, beköl-
tözhető, 60 ezer lei, egy szoba,
konyha vízvezetékkel 48 ezer lei-
ért. Weisz Gizi, Matei Basarab
(Nyomda) utca 4. Telefon 10-22.
698

„Galvanopol” fémipari vállalat

VÁLLAL: Mindenféle **motorkerékpár** javítást, bármilyen
précíziós **eszterga munkát**.
Morcsolva élezés és nickelés, gyermekkosci, üzleti állvány,
orvosi műszer stb. szakszerű **nickelését**.

„Galvanopol” Jakobovits Nándor
Staroveszky-utca 15. sz.

146

ELADÓ margittai járásban 93
katasztrális hold föld tanyával,
holdanként 7000 leiért, előnyös fi-
zetéssel. Várad határában 42 hold
tanyával, olcsón. Weisz Gizi, Ma-
tei Basarab (Nyomda) utca 4. Te-
lefon 10-22. 696

OLCSÓN eladó új konyhabutor
és egy gyönyörű ampolna, relé-
festéssel. Megtekinthető Bertalan-
nál, Károly Kör udvarban. 692

ELADÓ I. C. Bratianu (Szaniszló)
16) utca mellék utcáján modern 4
szobás, alapincézett magánház
350 ezer lei, másik kicsi 2 szoba
konyha, villany csatornázott ud-
var, konyhába vezetékek, beköltöz-
hető 160 ezer lei. Weisz Gizi, Ma-
tei Basarab (Nyomda) utca 4. Te-
lefon 10-22. 693

**Aranyat, ezüstöt, drága-
követ** veszek. — Órák, ékszerek
speciális javítása 6-3
UDAN-nál N. Iorga Zöldfa)-u. 8.
Drágakő foglalo-műhely.

BÉRPALOTA eladó. Ferdinánd
király (Rákóczi) ut mellett 60
parkettás szoba van benne. 9 ú-
let utcára, gyönyörű szuterinek-
kel, építésre alkalmas telekkel, 6
millió 500 ezer lei. Fele rajta ma-
radhat megállapodásig. Weisz Gi-
zi, Matei Basarab (Nyomda) utca
4. Telefon 10-22. 700

ALKALMAZÁS

IRODASZOLGÁNAK ajánlko-
zik megbízható idősebb ember.
Cím: Hegedűs hírlapirodába ké-
re. 687

KERESEK 4 tisztviselőt a Fron-
tiera de Vest című lap kiadóhiva-
tala részére. Ferdinánd király
(Rákóczi) ut 10. II. em. 11. ajtó,
reggel 8-10-ig.

MINDENES szakácsnő felvéte-
lik. I. C. Bratianu (Szaniszló) ut-
ca 71. 691

KIFUTÓ és egy tanuló felvéte-
lik Stein fűszerüzlet, Ferdinánd
király (Rákóczi) ut 25.

KÜLÖNFÉLÉK

ELKÖLTÖZÉS miatt két évi
bérbeadom város legszebb helyen
ideális beosztású négy parkettás
szobából és modernül felszerelt
mellékhelyiségekből álló új ma-
gánházamat. Ügynökökkel nem
tárgyalok. Cím a kiadóban. 694

RUHAVARRAST olcsón válla-
lok. Dimitrie Cantemir (Bozay
Ödön) utca 43. 688

Fest. Tiszti
2 nap alatt
Malinovecsán
a Sas alatt
Mos. 3816 Vasár

Kevés tőkével
cukrásztsársat keresek

**igen jól
jövedelmező
üzlethez**

Megkeresések az alábbi
címe küldendők:

„Globus” hírlapiroda
Salonta

Sonnenfeld Adolf-Nyomda r. l.